

DÍL PRVNÍ

1.

Brian otevřel svého Čtenáře – malý kuffík, který se nejvíce podobal někdejšímu notebookům. Na rozdíl od počítače však klávesnice Čtenáře obsahovala o hodně menší počet tlačítek, pro Briana však o to důležitějších.

„Vyprávěj mi nějaký příběh,“ poprosil Brian.

„Máš na mysli nějaký *konkrétní* příběh?“ zeptal se Čtenář.

„Nějaký z historie,“ po kratším zaváhání odpověděl Brian.

„Máme rozečtený Pád Kartága. Mohu v něm pokračovat.“

„Ne, ten ne,“ smutně zavrtěl hlavou Brian. „Nemám moc rád ty příběhy, kde se bojuje a neustále válčí. Asi jej ani nikdy nedočteme–“

Brian se odmlčel a zahleděl se na fialovo–zelenou oblohu. Listopadové slunce konečně zapadlo a s ním i již téměř nesnesitelný žár. Hrůzně nádherné zbarvení vznikalo z přemíry jedovatých plynů v ovzduší. Jeho velké hnědé oči však nepřítomně zíraly na temné mraky, které se hnaly z východu. Brian si z nich nedělal moc těžkou hlavu; vždyť právě před deseti minutami objevil tenhle báječný úkryt pod mostem. Kdysi vedl přes řeku, z níž nyní zbyl malinkatý kalný potůček. Ne, sírrou nasáklé dešťové kapky by mu neměly ublížit.

Po chvíli potřásl plavou hlavou, na jeho vrabčí hnízdo ve vlasech to však nemělo vliv – stále vypadal jako neučesaný třináctiletý kluk, který se několik dní nemyl a nečesal.

„Myslíš, Briane, nějaký poučný historický příběh? Nebo spíše o dobývání nových zemí, o lidských objevech?“

„Ano,“ hlesl Brian nepřítomně. Jeho velké hnědé oči už se asi nikdy nezbaví jakéhosi vnitřního smutku, který z nich číší. „Vyprávěj mi nějaký *hezky* příběh.“

Brianův Čtenář byl pravděpodobně poslední podobný přístroj na světě. Obsahoval databázi několika tisíc knih, které byly napsány od počátku lidstva až do chvíle tzv. Celosvětové globalizace. Také se tomu říkalo, ale jen úkradkem Totální rovnost všech a všeho.

Ne že by někdo Čtenáře zakázal, ale celosvětové problémy lidstvo dnes nutily více k pohledu kupředu, ne vzad. Ostatně, historie jako taková už nikoho nezajímala. Celý svět propojila jedna vláda, jedno náboženství, jedna měna a žádné hranice.

„Navrhuji Černé koráby od polského spisovatele Joe Alexe. Byl to jeho pseudonym, ve skutečnosti se jmenoval Maciej Słomczyński.“

Na obrazovce naskočil portrét spisovatele společně s biografickými daty.

„Proslavil se zejména detektivními romány a překlady z anglosaské literatury do polštiny – například děl Shakespearových (viz), Jamese Joyce (viz) nebo Alenky v říši divů (viz) od Lewise Carrola (viz). Kniha Černé koráby vypráví o čtrnáctiletém rybářském klukovi Bělovlasém, který žije ve čtrnáctém století před Kristem (viz Nový zákon) na pobřeží v okolí Tróje. Jednoho dne jeho loďku zanesou bouře až do vod, které hlídají fénické lodě...“

„Stačí,“ mávl rukou Brian. „Začni číst!“

Pomalou se uvelebil na poničené matraci, jichž se zde nacházelo plno, zavřel oči, aby neviděl současný svět kolem sebe, a mohl si představovat ten z knihy, přitom však nepouštěl Čtenáře z ruky. Měl ho rád. Za posledních několik měsíců si mohl povídat pouze s ním.

„Joe Alex – Černé koráby. Kapitola Obětujeme bohům jejich krev. Blankytný jestřáb opsál nad skalami široký kruh, snesl se splývavým letem tak nízko, že se málem dotkl zčeřených vln, potom opět vzlétl vysoko k nebi, výš a výš, až zmizel na šedomodré obloze, na východě již zcela jasně, ačkoli se slunce ještě nevyhoupllo nad vrcholky hor...“

Brian si představoval jestřába, který jako druh nedávno vyhynul, naslouchal tichému a uklidňujícímu hlasu Čtenáře, a takto za malou chvíli usnul.

Probudil se přesně se svítáním, automaticky. Rychlým pohybem sbalil Čtenáře do batůžku, přičemž předtím ještě překontroloval stav baterií. Noční déšť zanechal na zemi velké, rozplízlé kaluže, které slunce během několika málo minut vysaje.

Brian vytáhl z batůžku rohlík, zakousl se do něj a vydal se na cestu. Pravděpodobně jako jediný člověk na zemi cestoval přes den, v úmorných vedrech, jež nezmírnilo ani podzimní období, ani fakt, že se Brian pohyboval v podstatě nejsevernější části někdejší Evropy. Na vedro si Brian zvykl. Paradoxně musel, chtěl-li přežít. V noci by ho odhalili velmi rychle. Samozřejmě, v době kolem poledne bylo nutné najít chráněné zastíněné místo, protože ani on by každodenní nápor sluneční výhně nepřežil ve zdraví. Přesto pořád zbývalo dost času v ranních a podvečerních hodinách.

Přehodil si batůžek přes rameno, batůžek, v němž měl vše, co potřeboval – něco málo jídla, košili a prádlo na převlečení, které měnil pokaždé, když se mu někde podařilo vyprat to, jež měl na sobě, pár drobností k přežití jako sirky, jehlu, nit, pak ještě nesl mapy – a hlavně Čtenáře.

Nikde na nebi se nedal zahlédnout ani ptáček a ve vzduchu chybělo jejich cvrlikání. Přesto se skutečně právě probudilo ráno. Horké ráno, jako vždy.

2.

Dennehy se ten den probudil předčasně – za žáruvzdornými okny ještě stále svítilo slunce a teprve se chystalo zapadnout. Přestože měl za sebou skoro devět hodin spánku, cítil se unaveně a jen co zjistil, kolik je hodin, natáhl se opět do postele. Prostěradlo příjemně chladilo a klimatizace také pracovala k všeobecnému Dennehyho uspokojení.

Vzpomněl si na ten hloupý sen, co se mu zdál – odehrával se v ráji, kde on měl roli Adama a sváděl jakousi Evu, která však neměla podobu žádné z jeho přítelkyň. Po paměti nahmatal dálkové ovládání a skrze televizní obrazovku dovnitř vplul nefalšovaný závan komerční reklamy. Kupodivu, také dnes se nabízeły hlavně dámské vložky, léky a prací prášky.

Ještě chvíli zůstal ležet a vstřebával onu nutnou porci reklamy, zatímco s lehce přivřenými víčky mohl ještě podřimovat. Pak se naráz postavil vedle postele, rázným krokem došel k baru a nalil si pořádnou dávku bourbonu. Stejně ukvapeně vлил obsah skleničky do sebe, napochodoval do koupelny a započal s večerní hygienou. Samozřejmě že používal jeden ze šampónů doporučených pěti ze šesti vlasových lékařů. Nebo šesti z pěti? Na každý pád, jestli se něčeho bál, tak pleši.

Telefon zazvonil ve chvíli, kdy se rozkošnický drbal v rozkroku. Snad každý začíná s mytím v těchto místech, říkal si občas Dennehy, snad proto, že jemné chloupky vytvářejí tak bohatou mýdlovou pěnu. Dennehy zaklel a vyběhl ze sprchy, takže všude kolem sebe trousil mokré loužičky.

„Dennehy, prosím!“ ozval se patřičně ostře, ale hned zmlkl, když na druhém konci linky zaslechl hlas svého šéfa.

„Patricksson,“ ozval se tento suše. „Co se děje? Špatně jste se vyspal?“

„Ne... já jenom...“

„Na tom nezáleží,“ pokračoval Patricksson nezúčastněným hlasem, vytrénovaným léty u policie. „Je tady.“

Dennehy hned nepochopil.

„Kdo?“

„Proboha, probud'te se už konečně! Ten kluk! Máme hlášení, že překročil hranice města.“

Konečně se Dennehy dostal do obrazu. Smutně pohlédl na louži pod sebou a došlo mu, že se pravděpodobně dnes už nestihne ani vysprchovat, ani oholit.

„Kde je?“

„Proč myslíte, že vám volám? Najděte ho.“

„Ale,“ zakoktal Dennehy a měl nepříjemný pocit, jako už několikrát v poslední době, že mezi hadrem na podlahu a ním nedělá šéf žádné větší rozdíly. „Ale jak? Stockholm není žádná...“ Chtěl říct vesnice, ale včas se kousnul do jazyka. Vesnice přestaly s celosvětovou globalizací existovat, a mohl by být pokládán za anarchistu, toužícího po starých pořádcích. Naštěstí ho Patricksson nenechal domluvit.

„Okamžitě se seberte a běžte ho hledat. Někde přece *musí* být. Musí si někde koupit jídlo. Nebo zašel do nějakého kina. Myslete, Dennehy, na co máte mozek? Zítřka o půlnoci čekám vaše hlášení.“

A Patricksson zavěsil.

Dennehy stál uprostřed kaluže a v duchu přemítal, kde by bylo nejvhodnější začít. V dětech se vůbec nevyznal. Nakonec si povzdechl, podíval se na sebe do zrcadla, zda jeho nahota ještě vůbec může přitahovat ženy, když mu roste menší břicho, osušil se, oblékl a vyrazil do nočních ulic Stockholmu projít všechna kina s dětskými představeními.

3.

Brian procházel jakousi zašpiněnou uličkou, o níž mapa tvrdila, že jde o zkratku k nábřeží. Kde je nábřeží, tam se nachází i řeka či moře, tím pádem není daleko k mostům. Trpce se pousmál. Před takovými čtyřmi lety by si nikdy nemyslel, že pro něho mosty budou hrát takovou roli.

V uličce narazil na pár mladíků, starších od něho jen o pár roků. Tři, čtyři? Už si zvykl – podobných potkal ve svém doposud krátkém životě spousty – v každém městě se jich nacházelo stále víc. Mladíků bez cíle, bez domova, bez nadějí. Když je uviděl, pouze si unaveně povzdychl.

„Hele, škvrně!“ vykřikl největší z nich. Smrděl. Táhl od něho pach plísně, jako by se nemyl už několik dní a šaty používal ty samé od svého narození. Vlasy dlouhé a ulepené, na rtech nezbytná cigareta, snad legalizovaná marihuana. Brian už věděl, co bude následovat. A i když se mu podobné jednání moc nelíbilo, věděl, že se zase (pokolikáte už?) musí podvolit. A povzdechl si podruhé.

„Co máš v tom ranci?“ ušklíbl se špinavý mladík, mohlo mu být tak šestnáct, sedmnáct let, a uhry mu stále hyzdily obličej. Snad proto se snažil dodat si sebevědomí.

„Nemáš tam nějakou vzácnost?“

Mladík se rozesmál a jeho smích připomínal auto, které brzdí a má vadné brzdové destičky. Ostatní z party se méně sebevědomě přidali. Samozřejmě, pomyslel si Brian. Kdyby měli víc sebevědomí, tak by takovýhle buran nemohl být jejich kápem.

„Ne,“ řekl Brian klidným a vyrovnaným hlasem. „Nemám tam žádnou vzácnost. Jen televizi.“

Věděl, že televizi dnes má každý. A kdyby jen jednu. V každé domácnosti se daly najít tři, čtyři, v každém pokoji jedna, v mobilech, mini přenosné... Jestli nějaká věc v posledních letech prošla neobyčejně drastickou devalvací, pak televizní přijímače, ty patřily na přední devalvační místa.

„A to my se raději podíváme. Naval batoh!“

Brian se nebránil. Podobných procedur zažil už několik a věděl, že se nemá čeho bát. Čtenáře jeho otec naprogramoval na Brianovu identitu, takže když se jej pokusil otevřít kdokoli jiný, musel se nutně dožít zklamání. Stejně tak i tito mladíci – a mnozí před nimi; protože, jak už bylo řečeno, v každém městě se jich nacházelo velké množství.

Vedoucí party nadšeně přijal batůžek, ale kromě jehly, nití, jídla a šatstva našel pouze Čtenáře. Briana jediné zamrzelo, že mu tihle páskové zabaví i jídlo. Znamenalo to, že si v poledne musí někde nějaké jídlo vydělat nebo ukrást. Případně obojí.

„Tak se podíváme, co tu máme,“ říčel šéf party nadšeně. „A hele, nějaký žrádlo.“ Podíval se, doufal že ostře, na Briana. „Zabavuje se!“

Pak našli Brianovo prádlo.

„Fuj! Takový hadry!“ okomentoval situaci špinavý mladík a Brianovi podle intonace hlasu hned došlo, že jde o homosexuála, který si snad ani není svých sklonů vědom. Přitom v dnešní době by tím získal mnohé výhody.

Nakonec našli Čtenáře. Ten okamžitě zjistil, že ruce, jež se ho dotýkají, nepatří Brianovi, takže se skoro ihned zapnul bezpečnostní systém.

„Vydrží vaše prádlo ve zkoušce Supernejnovějšího Tixu?“ ozvalo se z obrazovky a parta mladých lidí zírala na to, co už dokonale znala ze svých domovů – na reklamní šoty.

„No, žádná sláva,“ dovolil si ozvat se jeden z výrostků. „Naše televize má aspoň dálkové ovládání a screen in screen.“

Zklamaně vrátili Čtenáře do batůžku, naštěstí neměli v tom vedru chuť se namáhat a rozbíjet jej, jídlo si však vzali.

„Vypadni!“ zasyčel našťavaně uhrovitý pásek a vrazil mu batůžek zpět do ruky. Ale bez jídla, hořce si uvědomil Brian. A vypadl z ošklivé, hnusné a zaneřáděné uličky přímo na nábřeží. Hlavně, že Čtenáři se nic nestalo.

4.

Dennehy si zívá. Mohl si to dovolit. V kině vládla naprostá tma – a současně liduprázdno. Co ho to napadlo, jít na seriál grotesek Jen počkej, zajíci? Pokud doufal, že zde najde třináctiletého kluka, vzdělaného ve spoustě věcí, lhal sám sobě a vyráběl si alibi pro zítřejší půlnoční Patrickssonův telefonát.

Znechuceně vstal a vyšel ven. Hodiny na nároží ukazovaly tři hodiny po půlnoci, kolem něho se valil městský život, jen on sám se najednou, kdoví proč, cítil jako vyděděnec. Došel na roh a u stánku si poručil pořádný hot dog, jednu z vymožeností bývalého amerického kontinentu zde na severu bývalé Evropy. Bavilo ho sledovat prodavače, jak krájí tak prosté pečivo jako rohlík, vkládá do něj párek a zelí a zalévá vše hořčicí a kečupem. Matně si vzpomněl na původ rohlíku.

Prý kdysi, za okupace Vídně tureckou armádou, snad v osmnáctém století, to si Dennehy nedokázal přesně uvědomit, Turci poprvé prohráli a jejich expanze do Evropy tím byla zastavena. A na památku této události začali vídeňští pekaři péct pečivo, které tvarem připomínalo symbol Turků – srpek měsíce. A když ho pojídali, měli dobrý pocit z toho, že to těm psům nekřesťanským osmanským pěkně nandali.

A v té chvíli si Dennehy uvědomil, že asi mnoho pil. V duchu rychle spočítal vypité sklenice a došel k neuvěřitelnému číslu – skoro litr vodky za celou dosavadní noc. Není divu, že má myšlenky, které by jeho šéfa pobouřily. Protože – co je dnes komu do historie? Lidstvo, jak praví pamětihodný dokument OSN, má jiné problémy – skleníkový efekt, nezaměstnanost, přelidňování a s tím související nedostatek bytů, drahou ropu a vleklou finanční krizi, kterou nedokázali ukončit ani šejkové, ani vymyšlené války, ani nucení moderní elektroniky a hraček běžným lidem.

Pro současnou chvíli se však rozhodl na vše zapomenout a celou svou mysl a duši se upřel na párek v rohlíku. A nelitoval. Chutnější už dlouho neochutnal. Jako kdyby to, nač se těšíme, co dokážeme vychutnat s každým soustem v té jediné chvíli, bylo najednou při své všednosti nevšední, zvláštní a neobvyklé.

Pomalu procházel ulicí okolo nábřeží a sledoval rozzářená okna podniků, kde se lidé pomaličku chystali na konec pracovní doby, protože se blížilo svítání. Rozbouřená řeka (hladina blízkého moře se za poslední desetiletí zvedla o víc než deset centimetrů – další problém) vpravo od něho temně duněla.

Na chvíli se zastavil. Uvědomil si, že pořád někde něco vyřizoval, trávil čas v tmavých kancelářích, na různých konferencích v klimatizovaných hotelech, řešil problémy lidstva, ale nikdy v posledních několika letech neměl čas vyjít ven, do ulic. Snad proto pro něho tohle všechno představovalo takový prožitek.

Opřel se o zábradlí, zakousl se do zbytku rohlíku s párkem, přičemž si pokapal kečupem kalhoty, ale nevšiml si toho. Díval se na komplex mostů, přehrazující vody Stockholmu. Sledoval světla, odrážející se v rozbouřené hladině. Vnímal teplý předranní vánek. Za pár hodin vyjde slunce, u toho však už nebude. Den se změní ve vařící peklo.

Vítr mu pročechral vlasy a on si se smutným úsměvem vzpomněl na své problémy ohledně plešatosti. To víš, hochu, říkal si, nebudeš věčně mladý. Kouty na čele už máš a nemá cenu si něco nalhávat. Najednou byl, alespoň na chvíli, smířen se životem. Dojedl rohlík, odhodil jeho suchou patku a sešel dolů k nábřeží. Dole stála už dlouho nepoužívaná skladiště. Došel až k hraně nábřeží a skopával dolů do vody kamínky.

V jedné z blízkých budov skladišť Čtenář výstražně, ale tiše zapípal. Brian se ihned probudil. Přistoupil ke špinavému oknu, v němž většina okenních tabulek už chyběla, a pátravě vyhlédl ven. Na nábřeží stál vysoký, asi čtyřicetiletý muž s začínajícím bříškem a kouty nad čelem, a kopal do kamínků. Snad se nejde utopit, napadlo Briana. Pozoroval muže, který se nakonec zadíval na dlouhou dobu na měsíc, pak sklonil hlavu a nějak smutně, melancholicky, odcházel pryč. Ve tváři, poněkud dlouhé, vychrtlé a kostnaté, se zračilo zadumané snění. Brian se stáhl.

Dennehy už pomalu odcházel, když si všiml letmého pohybu v jednom z oken skladištních budov. Léta praxe u policejního sboru ho vycvičila zaregistrovat sebemenší pohyb, a také věděl, že leckdy tak odhalí důležité věci. Opatrně se vydal ke kůlně, protože jinak se budova nazvat nedala. Zkontroloval, že neutralizátor má v pouzdře u pasu. Jemně zachytil jeho pažbu. Neslyšně jej z pouzdra vytáhl. Pak kopl nečekaně prudce do dveří a zamířil dovnitř neutralizátorem. Svítidla umístěná na horní části hlavně neutralizátoru osvětila vnitřní prostor.

5.

Ještě nikdy neměl Brian takový strach jako teď. Otec mu sice říkal, že druzí lidé nebudou chápat Brianovu odlišnost, ale nyní sám nevěděl, co by tomu muži v tmách řekl. Proč vlastně spí v pracovní době? A co dělá tady, v dávno nepoužívaných skladištích? Nenapadlo ho, že stejnou otázku by mohl položit i on tajemnému muži.

Díval se na něho, skryt na hlavním stropním trámu, který jen malinko popraskával, jak nebyl zvyklý nést váhu lidského těla. Ačkoliv to Brianovo se snad ani za váhu nedalo počítat. Brianovi neznámý muž prošel pod ním, svítil si baterkou do všech koutů, a tak se stalo, že našel batůžek. Když Brian Dennehyho slyšel přicházet ke dveřím skladu, měl jen tak tak čas se chytit trámu a vyskočit nahoru.

Dennehy se shýbl a nahlédl dovnitř. S překvapením vytáhl zaprané prádlo, pár kousků ovoce (mírně nahnílého, co také chcete najít v odpadcích u zelného tržiště?) a – Čtenáře. V Brianovi zatrnulo. Dennehy volnou rukou položil Čtenáře na bednu v koutě a otevřel jej.